

CUPRINS

1. <i>Greuceanu</i> , după Petre Ispirescu	3
2. <i>Veverița roșie</i> , text nonliterar	9
3. <i>Scrisoarea a III-a</i> , de Mihai Eminescu	15
4. <i>Puiul de elefant</i> , după Rudyard Kipling	20
5. <i>Pinguinul imperial</i> , text nonliterar	25
6. <i>Povestea ursului cafeniu</i> , după Vladimir Colin	31
7. <i>Micii cofetari</i> , text nonliterar	37
8. <i>Acceleratul</i> , de George Topîrceanu	42

Greuceanu

după Petre Ispirescu

A fost odată ca niciodată un împărat și se numea Împăratul Roșu. El era foarte mâhnit că, în zilele lui, niște zmei furaseră soarele și luna de pe cer.

Trimise deci oameni prin toate țările și răvașe prin orașe, ca să dea de știre tuturor că oricine se va găsi să scoată soarele și luna de la zmei, acela va lua pe fiie-sa de nevastă și încă jumătate din împărăția lui, iară cine va umbla și nu va izbândi nimic, acela să știe că i se va tăia capul.

Pe vremea aceea, se afla un viteaz pe nume Greuceanu. Auzind și el de făgăduința împărătească, ce se gândi, ce se răzgândi, că numai își lua inima în dinți, încumetându-se pe voinicia sa, și plecă și el la împăratul să se închine cu slujba.

— Mărite doamne, să trăiești într-un mulți ani pe luminatul scaun al acestei împărății. Mulți voinici s-au legat către măriă ta să scoată de la zmei soarele și luna pe care le-au răpit de pe cer și știu că au murit, fiindcă n-au putut să-și îndeplinească legămintele ce au făcut către măriă ta. Și eu, mărite doamne, cuget a mă duce într-o căutare a acestor tâlhari de zmei, și mi-ar fi voia să-mi încerc și eu norocul, doar-doar va da Dumnezeu să ajungem a putea pedepsi pe acei blestemați de zmei, pentru nesocotita lor îndrăzneală.

Se învoiră, și peste câteva zile și plecă, după ce puse la cale tot ce găsi că e bine să facă, ca să scape cu fața curată din această întreprindere.

Greuceanu luă cu dânsul și pe fratele său și merse, merse, merse cale lungă, depărtată, până ce ajunse la Faurul-pământului, cu care era frate de cruce. Acest faur, fiind cel mai mare meșter de pe pământ, era și năzdrăvan. Aici se opriră și poposiră. Trei zile și trei nopți au stat închiși într-o cămară Greuceanu cu Faurul-pământului și se sfătuiră.

Și, după ce se odihniră câteva zile și mai plănuiră ceea ce era de făcut, Greuceanu și frate-său o luară la drum.

Greuceanu și frate-său merseră cale lungă, și mai lungă, până ce li se făcu calea cruci; aici se opriră, se așezară pe iarbă și făcură o gustărică din merindele ce mai aveau, și apoi se despărțiră, după ce se îmbrățișară și plânseră ca niște copii.

Apoi Greuceanu apucă la dreapta și frate-său la stânga.

Iară Greuceanu se duse, se duse pe o potecă care-l scoase tocmai la casele zmeilor. Dacă ajunse aici, Greuceanu se dete de trei ori peste cap și se făcu un porumbel. Vezi că el ascultase năzdrăvăniile ce-l învățase Faurul-pământului. Făcându-se porumbel, Greuceanu zbură și se puse pe un pom care era tocmai în fața caselor. Zmeoaicele, căteștrele, intrară în casă și se puseră la sfat.

Greuceanu numaidecât se dete iarăși de trei ori peste cap și se făcu o muscă și intră în cămara zmeilor. Acolo se ascunse într-o crăpătură de grindă de la tavanul casei și ascultă la sfatul lor. După ce luă în cap tot ce auzi, ieși afară și se duse pe drumul ce ducea la Codru Verde și acolo se ascunse sub un pod.

Cum se vede treaba, din cele ce auzise, știa acum că zmeii se duseseră la vânat în Codru Verde și aveau să se întoarcă unul de cu seară, altul la miezul nopții și zmeul cel mare despre ziuă.

1. Potrivește termenul din stânga cu definiția corectă din coloana din dreapta.

făgăduință	bilet, scrisoare
răvaș	promisiune
merinde	a gândi adânc, a medita, a reflecta
a cugeta	bârnă, stâlp, element de construcție
grindă	hrană, alimente

2. Încercuiește răspunsul corect:

- A. A fost odată un împărat, numit:
a. Împăratul Roșu; b. Împăratul Verde; c. Împăratul Alb;
- B. Zmeii au furat:
a. comoara împăratului; b. soarele și luna; c. o fată;
- C. Pe vremea aceea trăia un viteaz numit:
a. Prâslea; b. Făt-Frumos; c. Greuceanu;
- D. Greuceanu a luat cu dânsul pe:
a. prietenul său; b. fratele său; c. tatăl său.
- E. Cel mai mare meșter fierar de pe pământ cu puteri supranaturale era:
a. Zmeul; b. Faurul-pământului; c. Greuceanu;
- F. La casele zmeilor, Greuceanu s-a dat de trei ori peste cap și s-a prefăcut întâi în:
a. corb; b. albină; c. porumbel;
- G. A doua oară Greuceanu s-a prefăcut în: _____ .
- H. Greuceanu a plecat să se lupte cu:
a. împăratul; b. zmeii; c. soarele și luna;
- I. Zmeii s-au dus să vâneze în: _____ .

3. Răspunde la întrebări pe baza textului:

- a. Când se petrec întâmplările?

- b. Unde se petrece acțiunea?

- c. Ce fel de puteri au personajele?

- d. Ce personaje reprezintă binele și ce personaje reprezintă răul?

- e. Aceste întâmplări sunt: reale ☐
 fantastice ☐

4. Alcătuieste un șir cu trăsăturile de caracter ale lui Greuceanu.

modest

înțelept

leneș

viteaz

cinstit

generos

mincinos

5. Dacă Soarele și Luna s-ar întâlni, ce crezi că și-ar spune?

6. Formulează enunțuri în care cuvintele *lună*, *zmeu*, *faur* să aibă alt înțeles decât cel din text.

7. Imaginează-ți un dialog între Greuceanu și Faurul-pământului. Scrie textul în 10 – 15 enunțuri.

Urmărește: ➤ să respecți cerința;

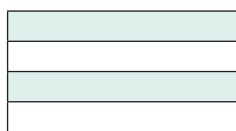
- să fii original;
- să folosești corect semnele de punctuație și alineatele;
- să scrii îngrijit.

[illegible]

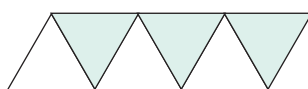
8. Încercuiește fracția corespunzătoare părților luate în considerare din fiecare întreg:

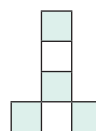
$$\frac{1}{4}; \frac{1}{2}; \frac{1}{3}.$$

$$\frac{2}{5}, \frac{2}{4}, \frac{2}{3},$$

$$\frac{3}{8}; \frac{3}{6}; \frac{3}{4}.$$

$$\frac{2}{8}, \frac{4}{6}, \frac{3}{7}$$

$$\frac{4}{5}; \frac{6}{8}; \frac{5}{7}.$$

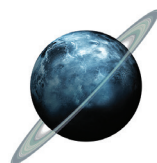
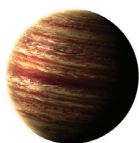
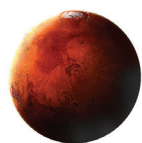
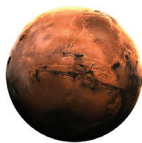
9. Fiecare planetă a primit un cod. Află ce cod vor avea ultimele trei planete.

1a15

3b30

5c45

7d60

Mercur

Venus

Pământ

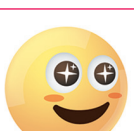
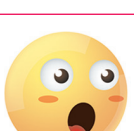
Marte

Jupiter

Saturn

Uranus

10. Calculează rapid următoarele exerciții. Ordonând crescător rezultatele obținute, veți afla un cuvânt. Succes!

	A	$(22 \times 4 + 12) : 10 =$
	E	$25 \times 100 - 5 \times 100 =$
	Ä	$45 : 1 + 45 : 45 - 45 \times 1 =$
	R	$0 \times 121 \times 11 \times 42 =$
	Ş	$(4 + 6) \times (8 - 4) =$
	V	$(3 + 3 + 3 + 3) : (3 + 3) =$

RĂSPUNS: _____

11. Adaugă 286 la *diferența* numerelor 8301 și 4295, apoi scade *răsturnatul* lui 1792.

[illegible]

12. Rezolvă problema:

I. Textul problemei: <i>Suma vârstelor celor trei zmeoaice este 339. Știind că vârstele lor reprezintă trei numere consecutive, află câți ani are fiecare zmeoaică.</i>	II. Reprezentarea grafică a problemei:
III. Rezolvarea problemei:	IV. Răspunsul problemei:

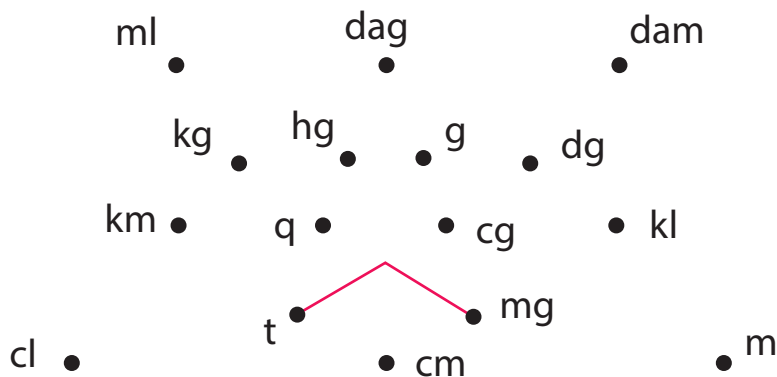
13. Numește corpul geometric. Scrie câte fețe are, ce formă au acestea, câte muchii și vârfuri are fiecare corp geometric.

a. _____

b. _____

14. Unește numai submultiplii și multiplii kilogramului, în ordine crescătoare. Vei obține un desen surpriză.

15. Adevărat sau fals?

Luna este corpul ceresc în jurul căruia se rotesc toate planetele.

Soarele este steaua care formează centrul sistemului solar.

Mișcarea Pământului în jurul Soarelui determină existența anotimpurilor.

☐
☐
☐

Neptun

BABACU' MĂ RĂPEȘTE

Aci n-o să ne găsească nimeni.

Taică-meu se temea că văduva avea să mă câștige la tribunal, așa că m-a dus pe celălalt mal al fluviului, într-o colibă părăsită.

Să nu-ți dea prin cap s-o-ntinzi.

Eram liber să hoinăresc ziua, dar noaptea babacu' încuia ușa ca să nu pot scăpa. Dormea cu cheia în buzunar.

Dacă te mai văd pe-aci, te-mpușc.

Babacu' avea o pușcă veche, furată. Pescuiam și vânăm, și el vindea peștele pe băutură. Văduva a trimis pe cineva să mă scape, da' taică-meu l-a alungat.

Asta-i mai bine ca la școală.

M-am obișnuit cu noua viață: nu trebuia să mă spăl prea des sau să mănânc din farfurie. Da' taică-meu era neschimbat și m-am săturat de bății.

Într-o seară am găsit o pânză de ferăstrău ruginită. Am ascuns-o și am așteptat ca babacu' să treacă pe celălalt mal al fluviului.

Scândurile erau groase și mi-a luat mult ca să le tai. Am avut grijă să adun rumegușul, ca babacu' să nu știe ce pun la cale.

Când s-a întors, babacu' a zis că văduva avea să mă ia în grijă. Nu voiam să mă duc înapoi la ea, dar nici cu el nu mai puteam sta.

Femeia aia băgăcioasă n-o să-mi ia băiatu'.

Știam că taică-meu mai degrabă m-ar omori decât să-mi dea drumul. Trebuia să scap de aici până nu era prea târziu!

Am plecat la timp!

Am plecat de acolo cât de repede am putut! Când m-am întors pe insulă, am aprins un foc drept momeală, în timp ce Jim încărcă pluta. Am pornit în josul fluviului, cu luntrea legată de plută.

Era întuneric beznă. Am încercat să rămânem în mijlocul fluviului ca să nu fim văzuți.

Nimeni n-o să găsească pluta aici.

În zori ne-am oprit pe un grind și am acoperit pluta cu niște crengi.

Asta o să ne ferească de ploaie.

Jim a construit un cort conic într-un capăt al plutei. A pus pe jos pământ pe care să facem focul, ca să gătim și să ne încălzim noaptea.

Pluteam noaptea și opream pe țărni dimineața. Era o viață grozavă!

Nu știu ce să zic, Huck. Dacă ne prind?

Într-o seară am găsit un vapor naufragiat. Am decis să mergem să-l cercetăm și am legat pluta de vapor.

E cineva în cabină.

Ne-am furișat pe punte și am auzit voci. Jim era speriat, dar i-am zis că o să fie bine dacă nu facem zgomot.

Am găsit niște trabucuri, un ochean și niște pături — dar am fost cât pe ce să fim prinși.

Suntem o echipă bună, Jim.

M-am bucurat că am scăpat și că eram cu Jim. Îmi plăcea tot mai mult de el. Începeam să văd că nu era doar sclav, ci o persoană adevărată, la fel ca mine.

NOUL MEU PLAN

Dar m-am gândit la toate clipele bune petrecute împreună...

I-am promis să nu spun nimănui.

Nu, Jim și cu mine eram prieteni și nu-l puteam trăda, chiar dacă era sclav.

Nu-mi pasă dacă e un păcat – trebuie să-l eliberez.

Ei, iată-te, băiete. Ne făceam griji pentru tine.

Așa că am rupt scrisoarea și am decis să rămân un băiat rău și să-l fur pe Jim.

Mi-am pus hainele cumpărate de la prăvălie, am ascuns pluta și am scufundat luntrea undeva de unde s-o iau mai târziu.

În oraș am dat peste Duce. Punea afișe pentru reprezentația cu *Minunea Regală*. S-a prefăcut bucurios că mă vede.

Îl vreau înapoi.

Eu știu unde e.

Și orice faci, nu-i spune Regelui că eu ți-am zis.

I-am spus că știu adevărul. Cum l-au putut vinde pe Jim pentru doar 40 \$?

Ducele mi-a zis că dacă nu spun nimic despre înșelătoria lor, o să mă ajute.

Mi-a spus că Jim era ținut undeva la vreo 40 de mile de-acolo. Știam că era o minciună, dar m-am prefăcut că îl cred.

PAP KIDNAPS ME

Ain't nobody gonna find us here.

Pap was afraid that the Widow would win her court case, so he took me across the river to an abandoned log hut.

Don't you go gettin' ideas of runnin' off.

I was free to roam around during the day, but at night Pap locked the door so I couldn't escape. He even slept with the key in his pocket.

I see you 'round here agin, I'll shoot you dead.

Pap had an old gun that he stole. We fished and hunted, and he sold the fish for liquor. The Widow sent someone to rescue me, but Pap drove him off.

This is better'n school any day.

I got used to the lifestyle: I didn't have to wash too often, or eat from a plate. But Pap was still Pap, and I got tired of the beatings.

One night I found a rusty old saw blade. I hid it away and waited until Pap went off across the river.

The boards were thick and it took a long time to saw through. I was careful to clean up the sawdust so Pap wouldn't know what I was up to.

When he came back, Pap said the Widow was going to get custody of me. I didn't like the idea of going back to her, but I couldn't stay with Pap much longer either.

That meddlin' woman ain't gonna take my boy from me.

I knew Pap would kill me rather than let me go. I had to get out of there before it was too late!

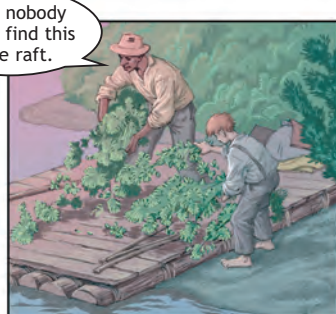
LIFE ON THE RAFT

I got out of there as fast as I could! When I got back to the island I lit a fire as a decoy while Jim loaded the raft. We set off downriver with the canoe in tow.

It was pretty dark. We tried to stay in the middle of the river to avoid being seen.

At daybreak we tied up to a sandbar and covered the raft with some cottonwood branches.

Jim built a tepee at one end of the raft. He put some dirt down on the floor so we could light a fire to cook our meals and keep us warm on cold nights.

We sailed at night and tied up every morning. It was a pretty good life!

One night we came upon a wrecked steamboat. We decided to investigate, and tied up the raft at one end of the wreck.

As we snuck on board we heard voices. Jim was scared, but I told him we would be all right if we kept quiet.

We found some cigars, a spyglass,¹ and some blankets – but we nearly got caught and only just managed to get away.

I was glad we had escaped, and glad Jim was with me. I was beginning to like him a lot. I was starting to see that he wasn't just a slave but a real person, like me.

MY NEW PLAN

But I thought of all the good times we'd had together...

I gave him my word not to tell anyone.

No – Jim and I were friends and I could never betray him, even if he was a slave.

I don't care if it is a sin – I've got to set him free.

So I tore up the note and decided to continue my wicked ways and steal Jim out of slavery.

Well there you are, boy. We was worried about you.

I put on my store-bought clothes, hid the raft upstream, and sank the canoe where I could find it later.

In town I ran into the Duke. He was posting bills for the *Royal Nonesuch* play. He pretended he was glad to see me.

I want him back.

I told him I knew the truth. How could they have sold Jim for only \$40?

I know where he is.

The Duke told me that if I would keep quiet about their con, he would help me.

And whatever you do, don't ever tell the King I told you.

He said Jim was being held forty miles inland. I knew it was a lie, but I pretended to believe him.